

Wat zijn vormen van vrijheidsbeperkingen in de dagelijkse zorg voor mensen met een matig verstandelijke beperking?

Vormen van vrijheidsbeperkingen voor mensen met een matig verstandelijke beperking komen regelmatig voor. Vaak legt de begeleiding een beperking op omdat hij of zij dit ziet als het beste voor de cliënt. Het is de vraag of de cliënt en hun naasten dit ook zo ervaren. Deze infographic laat zien in welke domeinen vrijheidsbeperkingen het meest voorkomen en hoe je hier als begeleider op de beste manier mee om kan gaan.

Begeleiding past vrijheidsbeperkingen in het dagelijks leven van cliënten het meest frequent toe in deze domeinen:

- Eten en drinken (bijv. hoeveelheid voedselinname)
- Dagstructuur (bijv. verplicht meedoen met dagbesteding)
- Hygiëne (bijv. verplicht regelmatig douchen)
- Communicatiemiddelen (bijv. tijdsduur gebruik iPad)
- Bedtijden (verplichte tijden opstaan en naar bed gaan)

Begeleiders, cliënten en hun naasten rechtvaardigen de vrijheidsbeperkingen om deze redenen:

Bieden van structuur en rust

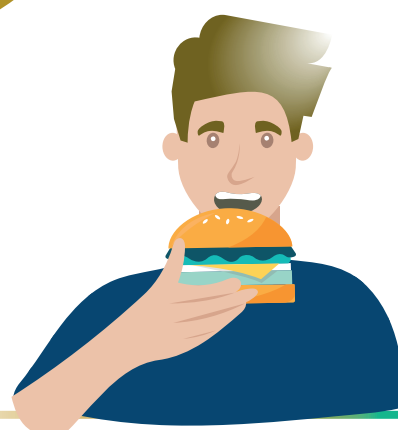
“De cliënt moet 's avonds op tijd in bed liggen, ook wanneer hij niet wil. Om half acht 's ochtends gaat zijn wekker weer.”

– Begeleider.

Goede fysieke conditie

“Ik mag niet te veel eten. Anders word ik te dik. Dat wil ik ook niet. Het is goed als de begeleiding hiervoor zorgt.”

– Cliënt.

Normaal voorkomen

“Mijn familielid trok soms een paar truien en t-shirts tegelijkertijd aan. Dat wil ik niet. Dat is geen prettige manier om aandacht te trekken.”

– Naaste.

Helderheid bieden

Gevaar voorkomen

Cliënten zijn kritisch over het toepassen van een vrijheidsbeperkingen als deze hun privacy of waardigheid schaadt. Bijvoorbeeld als begeleiding binnenkomt als de cliënt aan het douchen is. Ook naasten zijn kritisch. Vooral als begeleiders een vrijheidsbeperkingen toepassen die niet op maat is.

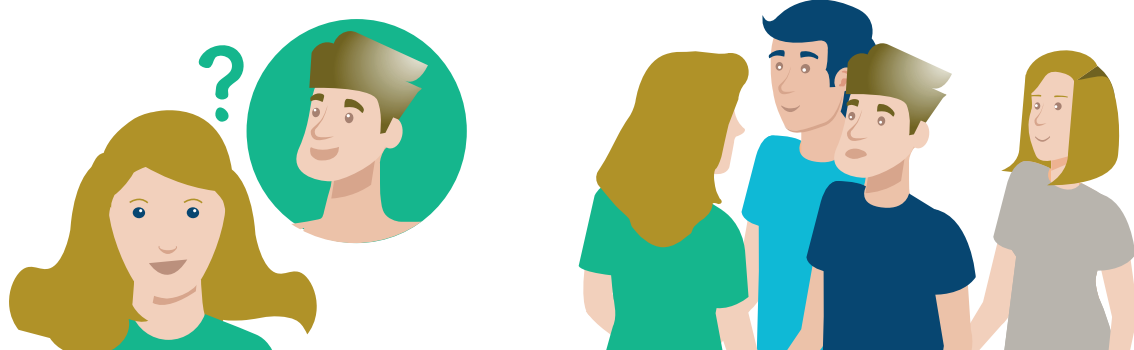
Persoonlijke toepassing

“Mijn broer moest mee naar de bioscoop, omdat iedereen van de woning ging. Alleen hij is ontzettend bang in het donker. Daarom bleef hij tijdens de hele film in de foyer. Waarom wist ik dit niet?”

– Naaste.

Wat zijn aanbevelingen voor de begeleider om het beste om te gaan met deze vrijheidsbeperkingen?

Heb kennis van de cliënt

Leer de wensen en behoeften kennen van de cliënt. En blijf deze verkennen, zodat de zorg op maat is.

Communiceer met de cliënt

Ga het gesprek aan over wensen en behoeften. Luister naar de cliënt.

Wees zorgvuldig

Zorg bij toepassing van vrijheidsbeperkingen dat deze proportioneel zijn, het gewenste effect bereiken en het minst ingrijpend zijn.

Voer dialoog met alle betrokkenen

Tussen begeleider(s), cliënt en verwant(en). Met eventueel een Moreel Beraad. Dit is een methode waarin een getrainde gespreksleider dilemma's bespreekt met begeleiding.

Deze infographic is gebaseerd op het promotieonderzoek 'Daily Life Restrictions in the Care for People with Moderate Intellectual Disability'. De Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (Tranzo, TSB, Tilburg University) voerde dit in opdracht van zorgorganisatie Elver uit. Drs. Anne Pier van der Meulen deed het onderzoek, onder begeleiding van prof. dr. Petri Embregts, prof. dr. Cees Hertogh en dr. Elsbeth Taminiau.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lucienne Heerkens, kennismanager van de AWVB: g.c.j.heerkens@tilburguniversity.edu.